

Zakres informacji uzyskanych z badań specjalistycznych **niezbędny** do wydania orzeczenia:

Psychologiczne zawierające informacje na temat:

- Ocena rozwoju umysłowego przeprowadzona aktualnie obowiązującymi w diagnostyce psychologicznej **wystandaryzowanymi testami**
- Ocena rozwoju dziecka w zakresie motoryki dużej i małej
- Ocena koncentracji uwagi
- Obserwacja zachowania w trakcie badania – ocena funkcjonowania dziecka w sytuacji zadaniowej narzuconej
- Nawiązywanie kontaktu emocjonalnego, zadaniowego oraz wzrokowego
- Zabawa – rodzaj, etap, styl
- Opis funkcjonowania dziecka w domu wynikający z wywiadu z rodzicami/opiekunami:
  - włączanie się w życie rodziny
  - pomoc w pracach domowych, zainteresowanie czynnościami innych członków rodziny,
  - uwspólnianie pola uwagi,
  - agresja, autoagresja,
  - czynności nawykowe, stereotypie
  - potrzeba niezmienności otoczenia
  - szczególne zainteresowania i uzdolnienia
  - relacje z innymi dziećmi
  - czas korzystania z komputera, tabletu, innych urządzeń elektronicznych
  - reakcje emocjonalne, sposób okazywania emocji, reagowania na emocje,
- Problemy dziecka
- Mocne strony dziecka
- Bariery i ograniczenia utrudniające funkcjonowanie w placówce i domu

Pedagogiczne zawierające informacje na temat:

Dzieci w wieku przedszkolnym oraz młodsze:

- Obserwacja eksploracji otoczenia przez dziecko, kontakt z rodzicami/opiekunami i diagnostą,
- Koncentracja na zadaniach/ zabawie
- Opis zabawy
- Motoryka duża: koordynacja ruchowa np. sprawność chodzenia, biegania, wchodzenia i schodzenia po schodach, wspinanie, kopanie i rzucanie piłki, zjeżdżanie ze zjeżdżalni, orientacja w schemacie ciała,
- Motoryka mała np. rysowanie, kolorowanie, wycinanie, lepienie, nawlekanie, chwyt, nacisk, precyzja,
- Percepcja wzrokowa np., rozpoznawanie kształtów, kolorów, różnic na obrazkach,
- Percepcja słuchowa np. różnicowanie dźwięków, lokalizacja dźwięków, analiza i synteza sylabowa oraz głoskowa,

- Rozwój poznawczy – rozpoznawanie i nazywanie kolorów, figur geometrycznych, kategoryzowanie, znajomość przeciwieństw, ustalanie kolejności zdarzeń, liczenie, klocki – budowanie wieży i innych konstrukcji,
- Samoobsługa, samodzielność

Roczne przygotowanie przedszkolne („0”)

- Obserwacja eksploracji otoczenia przez dziecko, kontakt z rodzicami/opiekunami i diagnostą,
- Koncentracja na zadaniach, tempo pracy
- Opis zabawy
- Motoryka duża: koordynacja ruchowa np. sprawność chodzenia, biegania, wchodzenia i schodzenia po schodach, wspinanie, kopanie i rzucanie piłki, zjeżdżanie ze zjeżdżalni, orientacja w schemacie ciała,
- Motoryka mała np. rysowanie, kolorowanie, wycinanie, lepienie, nawlekanie, chwyt, nacisk, precyzja,
- Percepcja wzrokowa np., rozpoznawanie kształtów, kolorów, różnic na obrazkach, labirynty,
- Percepcja słuchowa np. różnicowanie dźwięków, lokalizacja dźwięków, analiza i synteza sylabowa oraz głoskowa,
- Rozwój poznawczy – rozpoznawanie i nazywanie kolorów, figur geometrycznych, kategoryzowanie, znajomość przeciwieństw, ustalanie kolejności zdarzeń, liczenie, klocki – budowanie wieży i innych konstrukcji, znajomość pór roku, miesiące, dni tygodnia, pory dnia,
- zainteresowanie i rozpoznawanie obrazu graficznego liter i cyfr, liczenie, dokonywanie prostych działań matematycznych
- Orientacja w najbliższym otoczeniu (jak się nazywa, jak się nazywają rodzice, dziadkowie, gdzie mieszka ...)
- Elastyczność w podejmowaniu aktywności proponowanych przez pedagoga, naprzemienność w działaniu, stosowanie się do zasad np. gry,
- Samoobsługa, samodzielność

Szkola podstawowa

Nauczanie początkowe (1-3)

- Obserwacja zachowania dziecka w nowym miejscu oraz kontakt z rodzicami/opiekunami i diagnostą.
- Koncentracja na zadaniach, tempo pracy
- Znajomość liter pisanych i drukowanych
- Podstawowe umiejętności matematyczne
- Czytanie (tempo, poprawność, rozumienie czytanego tekstu, technika czytania)
- Pisanie (dominująca ręka, chwyt, nacisk narzędzia pisarskiego, poprawność ortograficzna, poziom graficzny pisma, czy mieści się w liniaturze, pozycja ciała, tempo pisania, współruchy, czytelność, estetyka)
- Orientacja w najbliższym otoczeniu
- Zainteresowania
- Mocne strony, trudności
- Samodzielność

Klasy 4-5

- Obserwacja zachowania ucznia w nowym miejscu oraz kontakt z rodzicami/opiekunami i diagnostą.
- Koncentracja na zadaniach, tempo pracy
- Czytanie (tempo, poprawność, rozumienie czytanego tekstu, technika czytania)
- Pisanie (dominująca ręka, chwyt, nacisk narzędzia pisarskiego, poprawność ortograficzna, poziom graficzny pisma, czy mieści się w liniaturze, tempo pisania, współruchy, czytelność, estetyka)
- Umiejętności matematyczne
- Orientacja w najbliższym otoczeniu
- Zainteresowania
- Mocne strony, trudności (**na podstawie rozmowy lub ankiety**)
- Samodzielność

Klasy 6-8

- Obserwacja zachowania ucznia w nowym miejscu oraz kontakt z rodzicami/opiekunami i diagnostą.
- Koncentracja na zadaniach, tempo pracy
- Czytanie (tempo, poprawność, rozumienie czytanego tekstu, technika czytania)
- Pisanie (dominująca ręka, chwyt, nacisk narzędzia pisarskiego, poprawność ortograficzna, poziom graficzny pisma, czy mieści się w liniaturze, tempo pisania, współruchy, czytelność, estetyka)
- Umiejętności matematyczne
- Zainteresowania, uzdolnienia
- Mocne strony, trudności (na podstawie rozmowy lub ankiety)
- Samodzielność
- ***Informacje z dołączonej dokumentacji (w tym analiza zeszytów, wytworów pracy ucznia)***
- ***Informacje z wywiadu z rodzicami, na podstawie rozmowy z uczniem***

Szkoła średnia

- Obserwacja zachowania ucznia w nowym miejscu oraz kontakt z rodzicami/opiekunami i diagnostą.
- Koncentracja na zadaniach, tempo pracy
- Czytanie (tempo, poprawność, rozumienie czytanego tekstu)
- Pisanie
- Umiejętności matematyczne
- Zainteresowania, uzdolnienia, mocne strony, trudności (**na podstawie rozmowy lub ankiety**)
- Samodzielność

Logopedyczne zawierające informacje na temat:

Dziecko (1 – 6 lat)

1. Obserwacja dziecka w zabawie swobodnej (czy nawiązuje interakcje z otoczeniem, czy komentuje swoje działania, czy posługuje się mową werbalną);

2. Zapoznanie się z dokumentacją logopedyczną dziecka

3. Przeprowadzenie badania:

A) badanie aparatu artykulacyjnego

- obserwacja stanu budowy i sprawności narządów mowy;
- obserwacja toru oddechowego;
- obserwacja prozodii mowy,
- badanie stanu artykulacji dziecka

B) badanie zasobu mowy czynnej i biernej:

- czy dziecko rozpoznaje desygnaty na obrazkach (ma rozwinięty gest wskazywania),
- czy rozpoznaje je po definicji funkcjonalnej,
- czy nazywa desygnaty (przedmioty, czynności, stany emocjonalne);
- czy używa poprawnie zaimków osobowych;
- ocena poprawności gramatycznej wypowiedzi

c) rozumienie mowy:

- czy dziecko reaguje na własne imię,
- czy wykonuje proste polecenia słowne;
- czy posługuje się alternatywnymi lub wspomagającymi metodami komunikacji

d) badanie funkcji komunikacyjnej mowy:

- czy dziecko inicjuje kontakt werbalny,
- czy stara się podtrzymać kontakt językowy,
- czy adekwatnie potrafi poprosić o pomoc,
- czy potrafi się przywitać i pożegnać

Pacjent powyżej 6 lat

1. Zapoznanie się z dokumentacją logopedyczną dziecka

2. Przeprowadzenie badania:

A) badanie aparatu artykulacyjnego

- obserwacja stanu budowy i sprawności narządów mowy;
- obserwacja toru oddechowego;
- obserwacja prozodii mowy,
- badanie stanu artykulacji dziecka

b) badanie zasobu słownika czynnego i biernego

c) badanie sprawności językowej

- jakimi konstrukcjami zdaniowymi posługuje się pacjent,

- czy mowa jest poprawna pod względem gramatycznym,

b) badanie percepcji słuchowej:

- słuchu fonemowego,

- pamięci sekwencyjnej,

- analizy i syntezy głoskowej i sylabowej wyrazów

c) badanie rozumienia mowy:

- wykonywanie poleceń złożonych;

- odpowiadanie na pytania dotyczące samego pacjenta i sytuacji ukazanej na obrazkach,

- rozumienie treści metaforycznych (przysłów i związków frazeologicznych);

- rozumienie treści żartobliwych i metaforycznych

d) badanie funkcji komunikacyjnej mowy:

- czy pacjent inicjuje kontakt słowny,

- czy podtrzymuje dialog;

- czy przestrzega zasad dyskursu

e) badanie mowy narracyjnej

Opinia z przedszkola/szkoły powinna zawierać:

Prosimy o opinię obejmującą wszystkie wymienione punkty:

1. informację o indywidualnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych
2. możliwościach psychofizycznych ucznia, w tym mocnych stronach i uzdolnieniach ucznia rozpoznanych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych oraz specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem;
3. występujących w środowisku nauczania i wychowania barierach i ograniczeniach utrudniających jego funkcjonowanie;
4. informację o funkcjonowaniu ucznia w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce, w tym występujących trudnościach, wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania ucznia,
5. informację o działaniach podjętych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w celu poprawy funkcjonowania ucznia w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce,
6. formach udzielonej uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
7. okresie ich udzielania
8. efektach podjętych działań i udzielanej pomocy

9. wnioskach dotyczących dalszej pracy z uczniem mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

Zakres opinii jest zgodny z rozporządzeniami Ministra Edukacji :

- *warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1578);*
- *orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych*